

HÖNSTARMAR, m. 2. pl. Örslåget Ceras-tium.

HÖNSTIPPEN, m. sing. def. Höns sjukdom, bestående deruti, att näbbhålen och tungkörtlarne uppsvullna, samt ett litet hvitt skinn bildar sig på tungspetsen, hvarigenom de hindras att dricka och gala. *Hafva h.*

HÖNSTJUF, m. 2. pl. — *tjufvar*. 1) En, som stjäl höns. — 2) Se *Hönshök*.

HÖNSUNGE, m. 2. pl. — *ungar*. Så kallad i Lappmarken den, som första gången besöker marknaden i Arjeplog, emedan han måste hönsa, d. v. s. bestå traktering en afton.

HÖNSVAGEL, m. 2. pl. — *vaglar*. Stång i en hönsbur, för hönsen att flyga upp och sätta sig på, när de vilja sova.

HÖRA, v. a. 2. I. 1) Medelst örat, d. v. s. hörselns organ, uppfatta ljudet af något. *H. ett ljud, ett bul-ler. H. någon berömmas. Jag har hört honom be-römma denna handling. En sakta musik hördes. H. någon sjunga, predika, tala. Han höres gans-ka väl, dåligt. Låta h. sig på ett instrument, spela på ett instrument för åhörare. Jag har hört sägas, att . . . Jag har icke hört talas om honom på länge. Jag har hört det tusen gånger, jag hör aldrig annat, jag orkar ej höra det, jag har hört det så mycket, att jag är ledsen dervid. Den bokstafven höres, höres knappt, uttalas, uttalas omärkligt. Brukas äfv. ofta absolut, t. ex.: *H. väl, illa. H. miste, orätt. Låts som man ej hörde. Han hör ej på högra örat.* (Fig. fam.) *Han hör inte på det örat, han vill ej lyssna dertill, ej bifalla det. Det lå-ter h. sig, kan gillas, godkännas.* — 2) Lyssna till ett ljud eller till hvad som säges, talas, för att rätt kunna uppfatta det; afhöra. *Hör, min vän, gör mig den tjänsten, att . . . H. en föreläsning, en predikan, ett försvarstal.* — *H. efter*, lyssna till något, samla all sin uppmärksamhet i hörselsinnet, för att riktigt kunna höra något. — *H. på*, lyssna, t. ex.: *Hör på, jag har ett par ord att säga er.* — 3) Låta någon afgifva berättelse, vittnesmål eller hvad han har att andra draga till försvar. *H. parterna i ett rättegångs-mål. H. vittnen. Det tillhör en domare att h. anklagade, innan de dömas.* — 4) Förhöra. *H. en lärjunge. Absolut säges äfv.: H., om en lärjunge kan sin lexa.* — 5) Fråga, spörja, under-rätta sig om. *Gå och hör, om han kommit ännu. Hör hit i morgon, kom hit i morgon.* — *H. efter*, efterfråga; underrätta sig om, t. ex.: *Jag skickade ut på flera håll, för att h. efter honom, att h. efter arbetsfolk, frukt, o. s. v.* — *H. sig före*, på förhand underrätta sig om något, t. ex.: *H. sig före, när ångfar-tyget går; man bör väl h. sig före, innan man fattar sitt beslut.* — *H. sig om*, efterfråga nå-got, som man behöfver, vill skaffa sig; under-rätta sig; t. ex.: *H. sig om rum; jag skall h. mig om, hurvida det låter sig göra.* — *H. å't*, se *H. efter*. — 6) Erfara, inhämta, få veta, spörja. *Jag har hört, att en stor olycka händt. Hvad höres för nytt? Det höres endast ledsamma nyheter. Som jag hör, ämnar han gifta sig. Jag hör detsamma från flera håll. Jag har fått h., att han är missnöjd. Jag har hört det af er egen mun. Jag hör ganska väl, hvartul ni vill, jag märker &c. Det höres nog, att han är främmande här, det märkes &c. — H. åf*, få veta, inhämta underrättelser om, t. ex.: *Jag har icke hört af något om den saken, icke hört af honom på länge. Det höres icke mer**

af, man hör ingenting talas derom. *Låta h. af sig*, gifva underrättelse om sig, t. ex.: *Jag skall låta h. af mig, när jag kommer fram.* — 7) Bevilja. — *H. ens bön, begäran, anhållan.* — 8) Lyda, hörsamma. *H. Guds röst. Ej vilja h. sina föräldrar.*

HÖRA, v. n. 2. II. 1) Vara i något slags underordnad förhållande af nödvändig eller till-fällig förbindelse med, beroende af någon eller något, antingen såsom egendom eller del af ett helt. Konstrueras alltid med efterföljande par-tikel. *Det hör ej till saken*, har intet samband dermed. *Det hör ej hit, ej dit*, har härmed, dermed intet att göra, står h. d. i intet samman-hang. *Hit hörer, att . . . hit må hänföras*, att . . . *Hit hörer äfven en annan fråga*, härmed står äfven en annan fråga i samband. *Hit, dit hörande*, se *Hithörande, Dithörande. H. ihöp, tillsammans*, tillsammans utgöra ett helt, vara förenade det ena med det andra. *H. till*, se *Tillhöra. H. under*, vara beroende af, lyda under, t. ex.: *Den byn hör under en herr-gård. H. under en domstol.* — 2) *H. upp*, se *Upphöra.* — *V. impers. H. till*, se *Tillhöra. Det hör hvarje menniska till att älska sin nästa.*

HÖRANDE, n. 4. I. 1) Uppfattande med hör-seln. *Musikens h.* — 2) Afhörande *En före-läsning h.* — 3) Inhämtande af hvad någon har att berätta eller andra såsom part. *Parters, vittnens h.* — 4) Förhörande. *En discipels h.* — 5) Beviljande. *H. af ens bön.*

HÖRANDE, n. 4. II. Förhållandet, att per-son eller sak hör till eller under någon eller nå-got. *Den frågans h. hit kan ej sättas i fråga. Byns h. under en herrgård.*

HÖRARE, m. 5. 1) Se *Åhörare.* — 2) Un-derklärare, som hör lexor.

HÖRBAR, a. 2. Som kan höras. *Med knappt h. röst.*

HÖRLUR, hör'lur, m. 2. Verktyg, vanligtvis i form af lur eller trumpet, hvarmedelst en döf person har lättare att uppfatta ljud och höra and-ras tal.

HÖRN, n. 5. Utgående vinkel. *H-et af ett hus, ett bord, en gata. Stöta något i h-en. Afstöta h-en på en sak. H. om h.*, i Möllig-gande hörn.

HÖRNA, f. 1. (fam.) Se *Hörnåglä*.

HÖRNESLAG, n. 5. Beslag, hvarmed hör-net af en sak är försedt.

HÖRNBLECK, n. 5. Bleck, hvarmed hörn på vissa saker, t. ex. kistor och skrin, äro bes-lagna.

HÖRNBOD, f. 2. Bod, som har sitt läge i hörnet af en gata.

HÖRNBORD, n. 5. Bord, som har sin plats i hörnet af ett rum och är derefter till formen afspadt.

HÖRNBRÅDE, n. 4. Litet bråde att sätta hvarjehanda saker på, inslaget i hörnet af ett rum.

HÖRNHUS, n. 5. Hus, beläget i hörnet af en gata.

HÖRNKAKEL, n. 5. Kakel, formadt att läg-gas i hörnet af en kakelugn.

HÖRNKAMMARE, m. 2. pl. — *kamrar*. Kam-mare, belägen i hörnet af ett hus.

HÖRNKÄGLA, f. 1. Käglä, som har sin plats i något af hörnen i en kägellek.

HÖRNPELARE, m. 5. Pelare i hörnet af en byggnad eller i ändan af en pelarerad.